Hjelp bøndene i kampen mot MRSA

Norske helse- og veterinærmyndigheter ønsker å hindre at meticillinresistente *Staphylococcus aureus* (MRSA) etablerer seg i norske svinebesetninger. Svinepopulasjonen må ikke bli reservoar for MRSA, slik det er i de fleste andre land. Svineprodusentene følger lojalt opp, slakter ned dyrene og sanerer husdyrrommene. Men de trenger hjelp av legestanden for å hindre at dyrene blir smittet.

De siste årene har ca. 60 svinebesetninger i Norge blitt sanert pga. funn av meticillinresistente *Staphylococcus aureus* (MRSA). Sanering av en svinebesetning består i å tømme for dyr, vaske og desinfisere husdyrbygningene. Dette medfører store kostnader for den enkelte produsent, og det reelle tapet for en svineprodusent kan komme opp mot 1 million kroner, en kostnad hun eller han selv må dekke.

Bekjempelsen av MRSA i svinebesetninger gjøres ene og alene for å redusere smittepresset mot norske helseinstitusjoner og utbredelsen hos mennesker. Grisene blir ikke påvirket av at de er MRSA-bærere. Det påvirker ikke dyrevelferden eller produksjonseffektiviteten, og mennesker smittes ikke ved konsum av kjøtt fra griser som er bærere.

Grisene smittes av folk

Ulikt andre land er det i Norge grisene som smittes av folk og ikke omvendt. Dette skyldes den usedvanlig lave bruken av antibiotika i norsk husdyrproduksjon, sammenlignet med de fleste andre land. I Norge står den veterinære bruken av antibiotika bare for 10–12 % av den totale antibiotikabruken, målt i vekt av aktiv substans (1). Den veterinære bruken omfatter både produksjonsdyr (storfe, småfe, fjørfe og gris), kjæledyr (bl.a. hund og katt) og sportsdyr (vesentlig hest). Hos produksjonsdyr brukes antibiotika i Norge ikke preventivt, men kurativt på individnivå, og svært sjelden til flokkbehandling. MRSA hos norske griser oppstår derfor ikke pga. antibiotikabruk. Mattilsynet gjennomfører årlig overvåkningsprogram i norske grisehus. Når man

oppdager MRSA-utbrudd, blir husdyreieren pålagt nedslaktning av besetningen.

Primærintroduksjon av MRSA til norske svinebesetninger skyldes smitteoverføring fra personer som er blitt smittet i utlandet. Selv om ca. 60 besetninger har fått påvist smitten, skyldes det antagelig bare 6–7 primærintroduksjoner (personlig erfaring med saker håndtert av Mattilsynet). Videre spredning til andre svinebesetninger internt i Norge skjer i all hovedsak gjennom handel

«Hjelp oss med å få testet alle personer som skal jobbe i norske svinebesetninger»

med gris, men i noen tilfeller mistenkes det videre spredning via mennesker.

Testing av folk er avgjørende

Forebyggende testing av personer som kan ha vært utsatt for smitte i utlandet og som skal jobbe i norske grisehus er derfor det viktigste preventive tiltaket som kan iverksettes. Ingen primærintroduksjon, ingen MRSA-forekomst i norske svinebesetninger.

Mange svineprodusenter opplever imidlertid at det kan være vanskelig å få gjennomført testing. Spesielt gjelder det utenlandsk arbeidskraft, de som utgjør den største trusselen. Disse har ofte ikke egen fastlege, og det

naturlige for produsenten er å henvise arbeidstakeren til sin fastlege. Mange opplever imidlertid å bli avvist av ulike årsaker. Kanskje skyldes det uvitenhet om viktigheten av denne testingen.

Hjelp oss å hjelpe dere

Norske svineprodusenters bønn til den norske legestanden er derfor: Hjelp oss med å få testet alle personer som skal jobbe med norske svinebesetninger, slik at vi kan fortsette å holde MRSA-forekomsten i befolkningen lav. Det viktigste for oss er at det er enkelt og raskt å få gjennomført en MRSA-test.

Peer Ola Hofmo

peer-ola.hofmo@norsvin.no

Peer Ola Hofmo (f. 1958) er dr.scient. og overveterinær ved Norsvin, et samvirkeforetak eid av norske svineprodusenter. Forfatter har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

Litteratur

1. Usage of antimicrobial agents and occurrence of antimicrobial resistance in Norway. NORM/NORM-VET 2014: 20. www.vetinst.no/eng/Publications/NORM-NORM-VET-Report/NORM-NORM-VET-2014 (9.6.2016).

Mottatt 23.5. 2016, første revisjon innsendt 26.5. 2016, godkjent 9.6. 2016. Redaktør: Ketil Slagstad.

Publisert først på nett.